

Informacja dotycząca realizacji zadań z zakresu geologii i górnictwa

Począwszy od 1 stycznia 1999 r. Starosta działa w ustawowo określonym zakresie, jako organ administracji geologicznej. Przede wszystkim Starosta stał się organem koncesyjnym, właściwym do udzielania koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych na powierzchni nie przekraczającej 2 ha i przewidywanym rocznym wydobyciu 20000 m³ pod warunkiem, że działalność ta będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych.

Decyzja koncesyjna nigdy nie jest samodzielnym rozstrzygnięciem organu koncesyjnego. Udzielanie jej zawsze wymaga współdziałania z innymi organami administracyjnymi (właściwym Wójtem, Marszałkiem Województwa, Dyrektorem Okręgu Górniczego, Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego). Uzgodnienie bądź zasięgnięcie opinii spoczywa na organie koncesyjnym. Do koncesjonowania działalności gospodarczej mają zastosowanie również przepisy o swobodzie działalności gospodarczej. Niezależnie od wymagań przewidzianych przepisami Prawa geologicznego i górniczego wnioski o udzielenie koncesji, jak również postępowanie administracyjne zmierzające do wydania decyzji muszą uwzględnić wymagania wynikające z przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

W 2024 r. Starosta Powiatu Piotrkowskiego prowadził trzy postępowania związane z przeniesieniem koncesji na wydobywanie piasku. Ze złoże "ŁĘCZNO I", położonego w miejscowości Łęczno, gmina Sulejów, powiat piotrkowski, województwo łódzkie na innego przedsiębiorcę. Ze złoże "BORYSZÓW I", położonego w miejscowości Boryszów, gmina Wola Krzysztoporska, powiat piotrkowski, województwo łódzkie na innego przedsiębiorcę. Ze złoże "KAŁEK II", położonego w miejscowości Kałek, gmina Sulejów, powiat piotrkowski, województwo łódzkie na zarządcę sukcesyjnego.

W 2024 r. Starosta Powiatu Piotrkowskiego prowadził dwa postępowania w sprawie cofnięcia koncesji. Na wydobywanie piasku ze złoże "MAKOLICE VIII", położonego w miejscowości Makolice, gmina Wola Krzysztoporska, powiat piotrkowski, województwo łódzkie oraz na wydobywanie piaskowca ze złoże "STARA KOLONIA", położonego w miejscowości Stara Kolonia, gmina Aleksandrów, powiat piotrkowski, województwo łódzkie.

W 2024 r. Starosta Powiatu Piotrkowskiego prowadził jedno postępowanie w sprawie wygaszenia koncesji na wydobywanie piaskowca ze złoże „WOLICA II” położonego w miejscowości Wolica, gmina Aleksandrów, powiat piotrkowski, województwo łódzkie.

Po zakończeniu działalności górniczej należy wygasić koncesje. Decyzje wygaszające koncesje oprócz wymogów formalnych zawierają wymagania związane z likwidacją zakładów górniczych, a także wymagania dotyczące rekultywacji gruntów po zakończonej eksploatacji.

Ustalenia w sprawie rekultywacji nakładają na organ koncesyjny ustalenie kierunku, terminu rozpoczęcia oraz zakończenia rekultywacji. Nadzór nad rekultywacją w likwidowanym zakładzie górniczym wykonywany jest przez Starostę, do którego uprawnień należy m.in. kontrola sposobu wykonywania decyzji wydanych na podstawie art. 22 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W 2024 r. ustalono kierunki rekultywacji dla 3 przedsiębiorców górniczych, wydając im decyzje w tym zakresie oraz wydano 3 decyzje uznających rekultywację za zakończoną.

Starosta ponadto działa w pierwszej instancji jako organ administracji geologicznej w sprawach:

1. Zatwierdzania projektów prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga koncesji na:
 - a) rozpoznawanie złóż kopalin pospolitych
 - b) ustalanie zasobów ujęć wód podziemnych, jeżeli przewidywana wydajność nie przekracza 50 m³/h
 - c) rozpoznawanie warunków hydrogeologicznych dla inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne
 - d) wykonywanie otworów awaryjnych, zastępczych i eksploatacyjnych oraz prac dla wykonania likwidacji hydrogeologicznych otworów wiertniczych
2. Przyjmowania dokumentacji z wykonania:
 - prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złóż kopalin lub zasobów wód podziemnych,
 - wykonania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy geologicznej,
 - wykonania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi,
 - likwidacji otworu wiertniczego,
 - ustalenia zasobów wód podziemnych,
 - prac określających warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne,
3. Kontroli uiszczania opłat eksploatacyjnych za wydobytą kopalinę, a także poprawności i rzetelności ich naliczania.
4. Dysponowania informacją geologiczną, udostępniania jej zainteresowanym podmiotom.
5. Nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu

koncesji oraz nad projektowaniem i wykonywaniem prac geologicznych, a także prawidłowością sporządzania dokumentacji geologicznej.

Ad. 1 i 2. W okresie objętym informacją zatwierdzono 25 projektów prac geologicznych na wykonanie ujęć wód podziemnych, otworów awaryjnych, określenia warunków hydrogeologicznych w związku z lokalizacją inwestycji mogących zanieczyścić środowisko itp., a także przyjęto 17 dokumentacji powstałych w wyniku przeprowadzenia tych robót.

Ad. 3 Wśród zadań należących do Starosty jako organu koncesyjnego należy również wymienić obowiązek kontroli prawidłowości wnoszenia opłat i rzetelności nadesłanych przez przedsiębiorców półrocznych informacji z tytułu prowadzonej działalności wydobywczej.

W aktualnym stanie prawnym wysokość opłaty eksploatacyjnej zależy od dwóch czynników tj. stawki kwotowej oraz ilości wydobytej kopaliny. W razie niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wnoszenia opłaty eksploatacyjnej lub niezłożenia informacji albo w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia organ koncesyjny na podstawie własnych ustaleń wydaje decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty. Decyzja ta ma charakter deklaratoryjny. Organ koncesyjny informuje wierzycieli opłaty eksploatacyjnej tj. gminę na terenie której jest prowadzona działalność objęta koncesją oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o każdym wszczętym i zakończonym postępowaniu dotyczącym ustalenia opłaty eksploatacyjnej. Po upływie jednego miesiąca po zakończeniu kwartału Starosta wydaje decyzje ustalające wysokość należnych opłat.

W okresie za który sporządzono informacje wydano 5 decyzji deklaratoryjnych.

Ad. 4 Obecnie obowiązujące przepisy Prawa geologicznego i górniczego dotyczące praw do informacji geologicznej jednoznacznie regulują kwestie dotyczącą praw do informacji geologicznej pozyskiwanej w obecnym systemie prawnym. Stosownie do art. 98 Prawa geologicznego i górniczego Starosta został upoważniony do nieodpłatnego udostępniania przysługującej Skarbowi Państwa informacji zgromadzonej w powiatowym archiwum geologicznym. Wśród istotnych informacji, które podlegają nieodpłatnemu udostępnianiu należy wymienić te które wykorzystywane są w celu:

- sporządzania projektów prac geologicznych na poszukiwanie lub rozpoznanie złóż kopalin,
- sporządzania projektów prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga uzyskania koncesji,
- wykonywania opracowań w celach dydaktycznych,
- sporządzania dodatków do dokumentacji geologicznej złóż kopalin, w związku ze zmianą granic na skutek podziału złóż itp.

Informacja geologiczna udostępniana jest na wniosek zainteresowanego podmiotu

bezpłatnie (za zwrotem technicznych kosztów powielania, drukowania) bez konieczności zawierania jakichkolwiek umów. Z powyższego faktu wynika obowiązek prowadzenia w Starostwie archiwum geologicznego, a także jego urządzenia i należytego wyposażenia.

Ad. 5 Działalność kontrolna administracji geologicznej zapisana w art. 154 ustawy Prawo geologiczne i górnicze koncentruje się m.in. na sprawowaniu nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez przedsiębiorców uprawnień z tytułu koncesji, a także do nadzoru nad projektowaniem i wykonywaniem prac geologicznych oraz prawidłowości sporządzania dokumentacji geologicznych.

Kontrola dokumentacji geologicznych to m.in. sprawdzenie zgodności opracowanych dokumentacji z przepisami ustawy, a także wydanych na jej podstawie rozporządzeń. W toku przyjmowania dokumentacji organ koncesyjny wielokrotnie zobowiązał autorów i dokumentatorów tych opracowań do uzupełnień i poprawek.

Zadania Starosty wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze są związane z podejmowaniem licznych i różnorodnych decyzji administracyjnych, których enumeratywnie nie da się wymieniwać. W rzeczywistości są to rozstrzygnięcia niezwykle istotne z punktu widzenia ochrony środowiska, a w szczególności ochrony złóż kopalin i wód podziemnych. Starosta będąc organem administracji geologicznej jest usytuowany w bezpośredniej bliskości podmiotów prowadzących działalność na podstawie prawa geologicznego i górniczego. Takie warunki znacznie ułatwiają mieszkańcom wspólnoty samorządowej dotarcie do organu koncesyjnego, a także sprzyja organowi w sprawniejszym i skutecznym spostrzeganiu oraz zapobieganiu nielegalnej działalności prowadzonej na terenie jego właściwości.

KOORDYNATOR DZIAŁU
ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA

Dariusz Michalczuk
GŁÓWNY SPECJALISTA